Lieta Nr. 1A68027519
Nr. 1A-0275-19/19
ECLI:LV:RPPT:2019:1007.1A68027519.4.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2019. gada 7. oktobrī

Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesa,
tiesnese S.Groza,
ar sekretāri N.Kārkliņu,
piedaloties sūdzības iesniedzējam /pers. A/,
Rīgas pašvaldības policijas pārstāvim /pers. B/,
atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvā pārkāpuma lietu sakarā ar /pers. A/ sūdzību par Rīgas pašvaldības policijas priekšnieka 2019. gada 3. aprīļa lēmumu Nr. /numurs/.

Aprakstošā daļa

2019. gada 1. martā sastādīts administratīvā pārkāpuma protokols-lēmums Nr./numurs/ par Ministru kabineta 2015. gada 2. jūnija noteikumu Nr. 279 „Ceļu satiksmes noteikumi" (turpmāk – Ceļu satiksmes noteikumi) 114. punkta prasību neievērošanu, pārkāpumu kvalificējot atbilstoši Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 149.^{10} panta devītajai daļai, uzliekot naudas sodu 30 EUR apmērā.

Šo lēmumu /pers. A/ (turpmāk arī – Sūdzības iesniedzējs) pārsūdzēja un ar Rīgas pašvaldības policijas priekšnieka (turpmāk arī – Iestādes) 2019. gada 3. aprīļa lēmumu Nr. /numurs/ lēmums atstāts negrozīts.

Lēmumā norādīts, ka 2019. gada 1. martā plkst. 15.40 /adrese/ tika konstatēts, ka transportlīdzeklis /TL marka/ ar valsts reģistrācijas numuru /reģistrācijas numurs/ (turpmāk – Transportlīdzeklis) novietots stāvēšanai ārpus ceļa paplašinājuma, pārkāpjot Ceļu satiksmes noteikumu 114. punkta prasības, par ko administratīvā atbildība noteikta Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 149.^{10} panta devītajā daļā un par ko lietā ir sastādīts administratīvā pārkāpuma protokols-lēmums Nr. /numurs/, un uzlikts naudas sods 30 EUR apmērā.

Ceļu satiksmes likuma 19. panta pirmajā daļā noteikts, ka ceļu satiksmes dalībniekiem ir jāizpilda šā likuma, Ceļu satiksmes noteikumu un citu normatīvo aktu prasības, kas nosaka ceļu satiksmes dalībnieku pienākumus, jāizpilda policijas darbinieku un to personu norādījumi, kuras pilnvarotas regulēt satiksmi, kā arī jāievēro luksoforu signālu, ceļa zīmju un ceļa apzīmējumu prasības.

Pašvaldības policijas darbinieki lietā apskatāmā notikuma vietā ieradās 2019. gada 1.martā plkst. 14.47, jo pašvaldības policijas iestādē ar mobilās lietotnes starpniecību tika saņemta sūdzība par to, ka minētajā vietā transportlīdzeklis novietots stāvēšanai ārpus ceļa, zaļajā zonā, pārkāpjot Ceļu satiksmes noteikumu prasības.

No lieta esošajiem pierādījumiem, tostarp notikuma vietas fotoattēliem, konstatējams, ka Transportlīdzeklis ir novietots stāvēšanai ārpus ceļa vietā, kas nav uzskatāma ne par ceļa nomali, ne arī par brauktuves paplašinājumu. Līdz ar ko secināms, ka Transportlīdzeklis bija novietots stāvēšanai, neievērojot Ceļu satiksmes noteikumu 114. punkta nosacījumus, par ko administratīvā atbildība paredzēta Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 149.^{10} panta devītajā daļā.

Atbilstoši Ceļu satiksmes noteikumu 2.27. apakšpunktam, Transportlīdzekļa vadītājs, novietojot Transportlīdzekli stāvēšanai administratīvā pārkāpuma protokolā-lēmumā norādītajā vietā, bija ceļu satiksmes dalībnieks. Līdz ar to Transportlīdzekļa vadītājs, sākotnēji braucot pa ceļu un vēlāk nobraucot no ceļa, kur sekojoši Transportlīdzeklis tika novietots stāvēšanai, piedalījās ceļu satiksmē un viņam bija pienākums ievērot Ceļu satiksmes noteikumu prasības.

Ceļu satiksmes likuma 38. panta pirmā daļa noteica, ka satiksmi uz ceļiem organizē ar ceļa zīmēm, ceļa apzīmējumiem, luksoforiem, transporta un gājēju plūsmas nožogojumiem un citiem tehniskajiem līdzekļiem, kas atbilst Latvijā obligāto standartu un citu normatīvu prasībām.

Transportlīdzekļu novietošana stāvēšanai Lēmumā norādītajā vietā nav regulēta ar ceļa zīmi vai ceļa apzīmējumu, kas atļautu novietot stāvēšanai Transportlīdzekli, neievērojot Ceļu satiksmes noteikumu 114. punktā noteiktās prasības, proti, šajā vietā nav izvietota 537. ceļa zīme „Stāvvieta" vai kāda cita ceļa zīme.

Tiesu praksē līdzīgos gadījumos ir atzīts, ka situācijā, kad vadītājs nolēmis novietot transportlīdzekli stāvēšanai konkrētā vietā, vadītājam vispirms ir jāpārliecinās par ceļu satiksmes režīmu konkrētajā vietā. Jebkuram transportlīdzekļa vadītājam, novietojot stāvēšanai savu transportlīdzekli, ir pienākums pārliecināties par transportlīdzekļu stāvēšanas režīmu konkrētajā ceļa posmā *(skat. Administratīvās apgabaltiesas 2013 .gada 12. septembra spriedumu lietā Nr. 142183311. Pieejams: https://manas.tiesas.lv/eTiesasMvc/lv/nolemumi)*. Savukārt Kurzemes apgabaltiesa ir pievienojusies pirmās instances tiesas spriedumam, ka normatīvajos aktos *expressis verbis* nav ierakstīts, ka transportlīdzekli nedrīkst novietot apstādījumos vai citās vietās, nenozīmē, ka transportlīdzeklis drīkstētu stāvēt jebkur, kur, iesniedzēja ieskatā, tas netraucētu gājēju pārvietošanos vai transportlīdzekļu braukšanu.

Lietas izskatīšanas gaitā nav konstatēti apstākļi, kas nepieļauj lietvedību administratīvā pārkāpuma lietā, turklāt konkrētajā gadījumā nav konstatēts, ka pārkāpums būtu atzīstams par maznozīmīgu. Par lietā konstatēto pārkāpumu ir paredzēts tikai viens soda veids un apmērs, proti, naudas sods 30 EUR apmērā. Uzliktais naudas sods atbilst Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 22. pantā noteiktajam administratīvā soda mērķim.

Par minēto lēmumu /pers. A/ iesniedza sūdzību un lūdz atcelt šo Lēmumu.

Sūdzības iesniedzējs norāda, ka nepiekrīt Iestādes Lēmumam un norāda, ka Lēmums neatbilst Ceļu satiksmes noteikumu 114. punkta jēgai, jo minētā tiesību norma nenosaka, ka ir aizliegta transportlīdzekļa novietošana stāvēšanai vietās, kurām iespējams piekļūt, nepārkāpjot Ceļu satiksmes noteikumu prasības, ja tur nav uzstādīta 537. ceļa zīme "Stāvvieta". Arī tiesu praksē, piemēram, Vidzemes apgabaltiesas 2017. gada 9. oktobra spriedumā lietā Nr. 105AA-0073-17/9 ir atzīts, ka Ceļu satiksmes noteikumu 114. punkts nav tulkojams tā, ka ar šo normu tiek aizliegta

transportlīdzekļa novietošana ārpus ceļa – neizbūvētās teritorijās.

Tiesas sēdē Sūdzības iesniedzējs uzturēja sūdzību un norādīja, ka Iestāde nav pareizi iztulkojusi un nav pareizi piemērojusi Ceļu satiksmes noteikumu 114. punktu. Lietā apskatāmā notikuma vietā Transportlīdzeklis tika novietots stāvēšanai uz grunts gabala, kur nebija aizliedzošu zīmju transportlīdzekļa novietošanai stāvēšanai un šajā vietā viņš iebrauca, nepārkāpjot Ceļu satiksmes noteikumus. Nav būtiskas nozīmes tam, ka šajā vietā bija būve. No Lēmuma izriet, ka transportlīdzekli nevar novietot stāvēšanai arī savas mājas pagalmā, kur var iebraukt. Līdz ar to Iestāde ir nepareizi piemērojusi Ceļu satiksmes noteikumu 114. punktu.

Tiesas sēdē Rīgas pašvaldības policijas iestādes pārstāvis norādīja, ka uztur Lēmumā norādītos argumentus un sūdzība ir noraidāma. Ar lietā esošajiem pierādījumiem ir pierādīts, ka lietā apskatāmā notikuma vietā un laikā Transportlīdzeklis bija novietots stāvēšanai ārpus ceļa, pārkāpjot Ceļu satiksmes noteikumu 114. punkta prasības. Vieta, kur Transportlīdzeklis tika novietots stāvēšanai, nav ne ceļa nomale, ne tā paplašinājums. Minētajā vietā starp būvēm ir vismaz 6 metru attālums, tātad arī Sūdzības iesniedzēja argumenti par šo apstākli nav pamatoti. Pārkāpuma izdarīšanas vieta ir noteikta korekti, ņemot vērā tuvāko vizuāli konstatējamo vietu, proti, /adrese/.

Lietā atrodas sekojoši dokumenti: administratīvā pārkāpuma protokols, notikuma vietas fotoattēli, izdrukas no reģistriem un publiski pieejamām internetvietnēm, informatīvie materiāli (paziņojumi).

Motīvu daļa

Tiesa, izvērtējusi lietā esošos pierādījumus un uzklausījusi lietas dalībnieku paskaidrojumus, secina, ka sūdzība ir noraidāma.

Administratīvā pārkāpuma protokolā-lēmumā Nr./numurs/ norādīts, ka 2019. gada 1.martā plkst. 15.40 /adrese/ tika konstatēts, ka Transportlīdzeklis novietots stāvēšanai ārpus ceļa paplašinājuma, pārkāpjot Ceļu satiksmes noteikumu 114. punkta prasības, par ko paredzēta atbildība Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 149.^{10} panta devītajā daļā un uzlikts naudas sods 30 EUR apmērā.

Ar Iestādes 2019. gada 3. aprīļa lēmumu Nr. /numurs/ šis lēmums atstāts negrozīts.

Tiesa atbilstoši Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 289.$^{1\,3}$ panta trešajai daļai pievienojas Lēmumā norādītajiem apstākļiem par pārkāpuma konstatēšanu.

Iestāde, pieņemot Lēmumu, ir izvērtējusi lietā iegūtos pierādījumus un Lēmumā norādījusi pārkāpuma faktiskos apstākļus un argumentus (motivāciju), kas to pamato. Iestāde ir izvērtējusi pierādījumus atbilstoši Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 243. un 244. panta prasībām. Lietā iegūtie pierādījumi ir pietiekami, pieļaujami un ticami pierādījumi, kas kopumā pierāda Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 149.^{10} panta devītajā daļā paredzēta pārkāpuma esamību.

Minētā kodeksa 149.^{10} panta devītajā daļā paredzēta administratīvā atbildība par šajā kodeksā neminētu apstāšanās vai stāvēšanas noteikumu pārkāpšanu.

Minētā pārkāpuma sastāvu veido transportlīdzekļu novietošanas stāvēšanai prasību neievērošana, tostarp Ceļu satiksmes noteikumu 114. punktā noteikto prasību neievērošana, proti, ka transportlīdzekļu apstāšanās un stāvēšana atļauta ceļa labajā pusē iespējami vairāk pa labi uz nomales, bet, ja tās nav, – brauktuves malā vietās, kur ir iespējams piebraukt, nepārkāpjot šo noteikumu prasības. Ja brauktuves malā ir izveidoti šim nolūkam paredzēti paplašinājumi, transportlīdzekļu apstāšanās un stāvēšana atļauta šajos paplašinājumos.

Ar lietā gūtajiem pierādījumiem, tostarp notikuma vietas fotoattēliem, administratīvā pārkāpuma protokolu, kas ir vērtējams kā ticams un pieļaujams pierādījums atbilstoši Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 243. panta ceturtajai daļai, ir pierādīts, ka Transportlīdzeklis tika novietots stāvēšanai, pārkāpjot Ceļu satiksmes noteikumu 114. punkta prasības –Transportlīdzeklis ir novietots stāvēšanai ārpus ceļa vietā, kas nav uzskatāma ne par ceļa nomali, ne arī par brauktuves paplašinājumu. Administratīvā pārkāpuma izdarīšanas vietā nav izvietotas ceļa zīmes, kas norādītu, ka attiecīgajā vietā ir stāvvieta.

Administratīvā pārkāpuma protokolā-lēmumā ir norādīts, ka Transportlīdzeklis ir novietots stāvēšanai ārpus ceļa, kas atbilst pārkāpuma kvalifikācijai atbilstoši Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 149.^{10} panta devītajai daļai.

Atbilstoši Ceļu satiksmes likuma 2. panta 1. punktā noteiktajam, šī likuma mērķis ir noteikt ceļu satiksmes norisi un ceļu satiksmes drošības organizatoriskos un tiesiskos pamatus Latvijā, lai aizsargātu cilvēku dzīvību un veselību, vidi, kā arī fiziskām un juridiskām personām piederošu mantu. Savukārt Ceļu satiksmes noteikumu 4. punktā noteikts, ka ceļu satiksmes dalībniekam jāizpilda šo noteikumu un citu normatīvo aktu prasības, kas nosaka ceļu satiksmes dalībnieku pienākumus [..], tajā skaitā jāievēro ceļa zīmes un ceļa apzīmējumu prasības.

Sūdzības iesniedzējam kā Transportlīdzekļa vadītājam vajadzēja zināt un viņš varēja zināt, ka, pārkāpjot Ceļu satiksmes noteikumu prasības, iestāsies likumā noteiktās sekas, proti, tiks fiksēts pārkāpums.

Iestāde ir pamatoti un pareizi piemērojusi Ceļu satiksmes noteikumu 114. punktā ietverto regulējumu, kas noteic, ka transportlīdzekļu apstāšanās un stāvēšana atļauta ceļa labajā pusē iespējami vairāk pa labi uz nomales, bet, ja tās nav, – brauktuves malā vietās, kur ir iespējams piebraukt, nepārkāpjot šo noteikumu prasības. Ja brauktuves malā ir izveidoti šim nolūkam paredzēti paplašinājumi, transportlīdzekļu apstāšanās un stāvēšana atļauta šajos paplašinājumos.

Minētā tiesību norma noteic, ka transportlīdzeklis ir jānovieto stāvēšanai ceļa labajā pusē uz nomales vai brauktuves malā, kur iespējams piebraukt, vai brauktuves paplašinājumos. Visos šajos gadījumos, kad notiek transportlīdzekļa kustība pa ceļu (brauktuvi), kā tas arī ir saprotams noticis konkrētajā gadījumā, proti, Transportlīdzeklis pirms apstāšanās/stāvēšanas ir pārvietojies pa brauktuvi, tas ir jānovieto stāvēšanai, ievērojot minētās tiesību normas regulējumu. Konkrētajā gadījumā Transportlīdzeklis tika novietots stāvēšanai ārpus ceļa vietā, kas nav uzskatāma ne par ceļa nomali, ne arī par brauktuves paplašinājumu. Līdz ar to lietā ir pamatoti konstatēts, ka Transportlīdzeklis tika novietots stāvēšanai, pārkāpjot Ceļu satiksmes noteikumu 114. punkta prasības.

Attiecības ceļu satiksmē ir publisko tiesību regulācijas priekšmets, līdz ar to šajās tiesiskajās attiecībās pretstatā privāto tiesību principam atļauts viss, kas nav aizliegts, piemērojams publisko tiesību princips, proti, atļauts vien tas, kas noteikts tiesību normās.

Apgabaltiesa līdzīgā lietā norādījusi, ka likumdevējs nevar konkretizēt visas situācijas, kādas varētu rasties sakarā ar transportlīdzekļu novietošanu. Tas, ka normatīvajos aktos nav ierakstīts, ka transportlīdzekli nedrīkst novietot apstādījumos vai citās vietās, nenozīmē, ka transportlīdzeklis drīkstētu stāvēt jebkur, kur, iesniedzēja ieskatā, tas netraucētu gājēju pārvietošanos vai transportlīdzekļu braukšanu. Tādā gadījumā transportlīdzekļus drīkstētu novietot arī puķu dobēs, spēļu laukumos u.tml. vietās, jo tas netraucētu pārvietoties gājējiem un citiem transportlīdzekļiem *(skat. Kurzemes apgabaltiesas 2016. gada 27. janvāra spriedumu lietā Nr. 1340080150. Pieejams: https://manas.tiesas.lv/eTiesasMvc/lv/nolemumi)*.

Tiesa ieskatā problēma transportlīdzekļu novietošanai lielpilsētas māju pagalmos ir pamats risināt jautājumu par autostāvvietu ierīkošanu vai ceļu satiksmes savādāku organizēšanu pagalmā (līdzot to izvērtēt attiecīgām institūcijām), bet pats par sevi nevar būt par pamatu normatīvajos aktos noteikto prasību neievērošanai.

Tiesu praksē lietās, kurās tika konstatētas situācijas, kad transportlīdzekļa vadītājs (īpašnieks) bija novietojis transportlīdzekli zaļajā zonā jeb

publiskajos apstādījumos, nostiprinātas atziņas, ka šādos gadījumos piemērojams administratīvais sods atbilstoši Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 149.[10] panta devītajai daļai par Ceļu satiksmes noteikumu 114. punkta pārkāpumu, jo transportlīdzeklis bija novietots stāvēšanai ārpus brauktuves, ārpus ceļa *(skat. Kurzemes apgabaltiesas 2016. gada 27. janvāra spriedumu lietā Nr. 134008015, Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2017. gada 13. septembra spriedumu lietā Nr. 1A29000217, Rīgas apgabaltiesas 2017. gada 30. novembra spriedumu lietā Nr. 1A68022117, Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2018. gada 11. janvāra spriedumu lielā Nr. 1A30013817)*.

Attiecībā par Sūdzības iesniedzēja atsauci uz Vidzemes apgabaltiesas 2017. gada 9.oktobra spriedumu lietā Nr. 105AA-0073-17/9, norādāms, ka katrā konkrētā lietā tiek atsevišķi izvērtēti lietā apskatāmā notikuma apstākļi un attiecīgi piemērojamās tiesību normas. Minētajā spriedumā analizētie apstākļi nav tieši attiecināmi uz konkrētajā lietā apskatāmajiem apstākļiem.

Izvērtējot lietā esošos pierādījumus kopumā, secināms, ka Lēmums ir pamatots un nav konstatējami pamatoti apstākļi tā atcelšanai.

Par lietā konstatēto pārkāpumu ir paredzēts konkrēts soda veids un apmērs – naudas sods 30 EUR apmērā.

Administratīvais sods ietver sevī leģitīmus mērķus tā piemērošanā, proti, mērķi, kas tieši vērsts uz pārkāpēju – ieaudzināt apzinīgu attieksmi pret saviem pienākumiem un atbildību, kā arī mērķi aizsargāt valsts un sabiedrības intereses, personiskās tiesības un brīvības, kā arī nostiprināt likumību, novērst tiesību pārkāpumus (sk. Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 1. un 22. pantu).

No lietas materiāliem izriet, ka pārkāpums ir saistīts ar transportlīdzekļa stāvēšanas noteikumu pārkāpšanu, neievērojot Ceļu satiksmes noteikumu 114. punkta prasības.

Izvērtējot pārkāpuma raksturu un tā izdarīšanas apstākļus, pārkāpuma vietu, secināms, ka administratīvais sods ir uzlikts pamatoti un tas atbilst soda mērķim, proti, pilda gan sodošu funkciju, gan preventīvu funkciju, lai turpmāk netiktu pieļauti šādi pārkāpumi. Konkrētajā gadījumā nav piemērojams Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 21. panta regulējums. Lietā nav konstatējami no Sūdzības iesniedzēja gribas neatkarīgi vai kādi citi īpaši (izņēmuma) apstākļi, kas būtu lieguši izpildīt normatīvo aktu prasības.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 289.[12] panta otrās daļas 1.punktu, 289.[13]pantu, tiesa

nosprieda

Rīgas pašvaldības policijas priekšnieka 2019. gada 3. aprīļa lēmumu Nr. /numurs/ atstāt negrozītu, bet /pers. A/ sūdzību noraidīt.

Spriedums pieejams 2019. gada 7. oktobrī.

Spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesā 10 (desmit) darba dienu laikā no pilna nolēmuma pieejamības dienas, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesā.

Tiesnese S.Groza